

בבית המשפט העליון

בש"פ 1881/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: אילן בן מוחה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע
(השופט נ' אבו טהה) במ"ת 35991-11-18 מיום
25.2.2019

בשם העורר: עו"ד ליאור חיימוביץ'; עו"ד שלומי הכהן

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן-סידי

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' אבו טהה) במ"ת 35991-11-18 מיום 25.2.2019, בגדרה קיבל בית המשפט את בקשת המשיבה לעיון חוזר והורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו בשל הפרת תנאי שחרורו לחלופת מעצר טיפולית.

2. ביום 15.11.2018 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לו עבירה של ביצוע שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, 1977-התשל"ז (להלן: החוק), עבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק ועבירה של הפרעה לשוטר לפי סעיף 275 לחוק.

3. על פי המתואר באישום הראשון שבכתב האישום, ביום 11.11.2018 נכנס העורר לסניף בנק בעודו מסתיר את פניו באמצעות בגדיו ומשקפי שמש, וניגש לאחד מדלפקי הקופה.

או אז, הניח העורר את ידו על הדלפק בצורה מאיימת, כשהיא מכוסה בבו, הצהיר בפני עובדת הדלפק "זה שוד תביאי את כל הכסף", ודרש ממנה שלא ללחוץ על לחצן המצוקה. עובדת הדלפק חשה מאוימת, ומסרה לידי העורר סכום של 22,900 ש"ח במזומן. בשלב זה, העורר נטל את הכסף ויצא מסניף הבנק.

4. על פי המתואר באישום השני שבכתב האישום, משיצא העורר מסניף הבנק, נמלט לביתו והחליף את בגדיו. זמן קצר לאחר מכן, יצא העורר מביתו וביקש מנהג מונית להימלט מהמקום במהירות.

שוטר שסייר במקום בחיפושים אחר מבצע השוד שתואר לעיל הבחין בעורר, סימן לנהג המונית שלא לנסוע מהמקום, וביקש מהעורר את הסכמתו לבצע עליו חיפוש. העורר הביע את הסכמתו לכך, אולם כשיצא מהמונית החל להימלט רגלית מהמקום.

השוטר רדף אחר העורר והשיגו במרחק קצר מהמקום, תפס בגופו, הפילו ארצה והודיע לו על מעצרו. העורר התפרע והתנגד למעצרו, ואף איים על השוטר כי ידקור אותו באמצעות מזרק שבכיסו, תוך שהושיט את ידו לעבר הכיס. לבסוף, הצליח השוטר, בסיועו של שוטר נוסף, לאזוק את העורר ולעצרו.

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית משפט קמא בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בבקשה נטען כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו במיוחד לו; כי קיים "חשש ממשי" שהעורר ישוב ויבצע את העבירות המיוחסות לו אם ישוחרר, בין היתר מאחר שהוא נוהג לעשות שימוש בסמים, ועל כן קמה בעניינו עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים); וכי ניסיונו להימלט מהמקום ולהתנגד למעצר, כנטען בכתב האישום, מקימים אף עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים.

6. ביום 15.11.2018 הורה בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בהסכמת הצדדים, על מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת.

7. בדיון שהתקיים בפני בית המשפט המחוזי ביום 21.11.2018 הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומן של עילות מעצר בעניינו, אולם ביקש להפנותו לשירות המבחן לצורך בחינת התאמתו לחלופת מעצר טיפולית. בית המשפט נעתר לבקשה, והורה על עריכת תסקיר מעצר בעניינו.

8. ביום 10.2.2019 הורה בית המשפט המחוזי כי העורר ילווה על ידי שירות בתי הסוהר "מדלת אל דלת" למסגרת טיפולית בבית החולים "קריית שלמה", ושם ישהה בתנאי המקום, בהתאם להמלצת שירות המבחן.

כמו כן נעתר בית המשפט לבקשת העורר להותיר לו לצאת לזמן קצר ממעצר ביום 11.2.2019 על מנת שיוכל לבקר את אימו, שאושפזה באותה עת במצב רפואי קשה בבית החולים.

9. ביום 13.2.2019, הועבר העורר באמצעות שירות בתי הסוהר לבית החולים "קריית שלמה", ובבדיקה לאיתור שרידי סם שבוצעה עם הגעתו למקום נמצאו שרידי סם מסוג קנבוס וקוקאין, שאינם מאפשרים את המשך שהייתו במקום. משכך, הופנה העורר אל גורמי אכיפת החוק.

10. בנסיבות אלה, ניגש העורר אל תחנת המשטרה, ובהמשך הובא לדיון בפני בית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו בשל הפרת תנאי שחרורו לחלופת מעצר.

11. בהחלטתו מיום 14.2.2019, הורה בית המשפט המחוזי (השופט הבכיר א' ואגן) על עריכת תסקיר מעצר משלים, בהסכמת הצדדים, לצורך בחינת חלופות מעצר נוספות, וכן על הותרת העורר במעצר עד להחלטה אחרת.

12. ביום 25.2.2019 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט נ' אבו טהה) את בקשת המשיבה לעיון חוזר, והורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. זאת, בציינו כי מתסקיר המעצר עולה שהעורר הודה בפני רכז הקהילה שנטל סמים בעת שביקר את אימו; וכי שירות המבחן התרשם שהתנהלות העורר מעידה על חוסר בשלות ונכונות לטיפול.

בנוסף, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העורר להגשת תסקיר משלים, בקובעו כי במעשיו "רמס ברגל גסה את האמון שניתן בו".

13. מכאן הערר שלפניי, בגדרו מבקש העורר כי יופנה לעריכת תסקיר משלים שיבחן פעם נוספת את התאמתו לחלופת מעצר טיפולית.

בבקשתו, כופר העורר בטענה כי נטל סמים עובר למועד שחרורו לחלופת מעצר; וטוען כי אפילו היה בכך ממש, הרי ששגה בית המשפט המחוזי בקביעתו שהפר את תנאי השמתו במסגרת הטיפולית, מאחר שנטל את הסם בטרם העברתו למסגרת הטיפולית בבית החולים "קריית שלמה".

14. לאחר שעיינתי בערר ובנספחיו, ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפני היום, אני סבור כי דין הערר להידחות.

15. ככלל שילובו של נאשם בהליך גמילה מסמים בתקופת המעצר יתאפשר במקרים חריגים, אף כאשר לא החל בהליך טיפולי בטרם ביצוע העבירה, וזאת בנסיבות שבהן יש בכך כדי לצמצם את המסוכנות הנשקפת ממנו וסיכויי הצלחתו בהליך גבוהים. כפי שציינתי בהחלטתי בבש"פ 1882/19 מלכה נ' מדינת ישראל (17.3.2019), "תנאים אלו נועדו להבטיח את כנות רצון הנאשם להשתקם ואת הצלחת הטיפול, לצד מתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת ממנו".

16. כפי שניתן ללמוד מתסקירי שירות המבחן ומהחלטות בית המשפט שניתנו בענייניו של העורר, בית המשפט נתן תחילה ארון ברצונו של העורר להשתלב במסגרת טיפולית מתאימה כהמלצת שירות המבחן. ואולם, נראה כי למרבה הצער לא היה מקום ליתן ארון שכזה.

17. בהחלטת בית המשפט המחוזי לאפשר לעורר לבקר את אימו החולה, ציין בית המשפט מפורשות כי הדבר נעשה לנוכח מצבה הרפואי הקשה ו"לפנים משורת הדין". מסתבר כי העורר ניצל את ההזדמנות שניתנה לו על מנת לצרוך מגוון סמים (קנבוס וקוקאין) בטרם יחל את ההליך השיקומי – דבר המערער את רצונו הכן והאמיתי להליך גמילה.

עד לפני מעידתו של העורר לפני כחודש, סברו כל הגורמים הנוגעים לעניין כי יש לשחרר את העורר לחלופת מעצר טיפולית. בכך יש כדי להעיד כי כלל הגורמים סברו באותה העת כי סיכויי הצלחתו של העורר בהליך השיקום מצדיקים זאת. אולם, תקווה וסברה זו לא עמדו במבחן התוצאה הראשוני כבר עם קליטתו במסגרת מתאימה.

18. במהלך הדיון תהיתי אם לא נכון ליתן לעורר הזדמנות נוספת, ולהשתלב בשנית במסגרת טיפולית. בתשובה לשאלתי, לא שללה באת-כוח המשיבה את האפשרות כי בהמשך ההליך הפלילי התלוי ועומד נגדו, יופנה העורר שוב לשירות המבחן לצורך בדיקת התאמתו לחלופת מעצר טיפולית, וזאת בכפוף לכך שלא יעשה שימוש נוסף בסמים.

19. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, י' באדר ב' התשע"ט (17.3.2019).

ש ו פ ט